

Úchvatné scenérie, ledovce, stará hornická města a divočina
v úzkém pruhu mezi Jižními Alpami a rozeklaným pobřežím

West Coast

- Úvod a mapa 216–217
- Westport a okolí 218–220
- Průkopníci 221
- Greymouth a Hokitika 222–225
- Ledovce a jih 226–229
- Zážitky: Heli-skiing** 227
- Zážitky: Návštěva ledovců** 229
- Ledovce 230–231
- Hotely a restaurace 303

West Coast

Pobřeží West Coast, které je od zbytku Jižního ostrova odděleno Jižními Alpami a zalévají je prudké deště z Tasmanova moře, se vyznačuje drsnou krajinou se sněhem a ledem, hustými lesy, jezery a divokými plážemi.

Pobřeží zvané stručně The Coast se táhne 600 km od severu k jihu, ale zpravidla není širší než 30 km. Tato okrajová oblast je nehostinná, ale krásná. Kdysi se sem hrnuli zlatokopové a v hustém buši budovali své osady.

V 60. letech 19. století se Westland, jak se pobřeží také nazývá, změnil na nejrychleji rostoucí region a největší zdroj exportu země. Doslova přes noc zde tehdy vyrůstala města obydlená nenáročnými a pracovitými pionýry. Jak tok zlata vysychal, z kvetoucích měst se stala města duchů, ale objevila se nová vlna horníků – tentokrát směřující do uhelných dolů. Obyvatelé pobřeží jsou na svůj dělnický původ pyšní a dodnes se považují za ošlehané a samostatné. Dnešní region West Coast patří mezi nejdříve zalidněné oblasti Nového Zélandu a hlavní centra Greymouth, Westport a Hokitaka bojují s tím, aby mladí neodcházeli jinam. Uhlé doly sice stále fungují, ale největší ekonomický význam má nyní turistika.

Dramatické scenérie sem každý rok přitahují stovky tisíc návštěvníků. Většina z nich směřuje vyšlapanou stezkou k ledovcům Fox a Franz Josef v národním parku Westland. Tato úžasná údolí s 300metrovou vrstvou ledu přímo u pobřeží, takže se k nim nemusíte prodírat sněhem, patří mezi nejdostupnější ledovce celého světa. Ještě pozoruhodnější je fakt, že se objevují v mírném deštivém lese.

Oblast West Coast je místy hustě zalesněná a jinde pustá. Když ji kapitán Cook roku 1770 míjel, poznamenal: „Žádná země na světě nemůže vypadat nehostinněji a pustěji.“ Thomas Brunner (1821–1874), který jako první Evropan procestoval toto pobřeží po celé délce, se s divočinou střetl tvář v tvář, ale vzbudila v něm stejný dojem. Prohlásil: „Nedokážu pochopit, proč se zde domorodci rozhodli žít.“

Mnoho Maorů zde nežilo, ale patřil jim jeden cenný poklad: *pounamu* (nefrit neboli novozélandský jadeit). Po dobu 300 let počítaje asi rokem 1400 kontroloval obchod s tímto cenným tvrdým kamenem, který byl žádaný po celém Severním ostrově, kmen Ngati Wairangi. Pak sem vpadl kmen Ngai Tahu a doly převzal. Vytěžený kámen pak přepravoval přes vysoké průsmyky Jižních Alp.

Tyto průsmyky nyní slouží jako majestátní brány k oblasti West Coast. Severní trasy přes průsmyky Arthur's Pass a Lewis Pass byly jedinými spojnicemi s pobřežím až do roku 1965, kdy byla otevřena cesta přes průsmyk

Kea

Zvědavý a dotěrný papoušek kea (*Nesstor notabilis*) žije ve vysokých polohách Jižních Alp. S nepředvídatelnými, hluchými a nebojácnými ptáky, kteří si snadno zvykají na lidi, se často setkáváte na odpočívadlech nebo u kaváren, např. v Arthur's Pass Village. Tito sběrači se živí hmyzem, lesními plody a jinými rostlinami a nepohrdnou ani zdechlinami ovcí. Toto chování jim přineslo nezaslouženou reputaci zabijáků ovcí, a farmáři je proto často stříleli až do roku 1986, kdy začali být chráněni. V současnosti často přijímají zbytky od turistů, kteří jsou těmito drzými zelenými opeřenci nadšeni a rádi poslouchají jejich hluché volání keeeaaa. Ptáci kea však mají sklon k ničení a v oblíbených místech mají zejména gumu kolem čelních skel, ačkoli jejich pozornosti často neuniknou ani stany, spací pytle nebo cokoli jiného, na čem mohou procičít svůj zobák. Někdy bývají přímo agresivní, takže si dávejte pozor.

NENECHTE SI UJÍT:

Vápencové výchozy v Opapara Basin poblíž města Karamea 219–220

„Lívančové“ skalní formace v Punakaiki vystupující z moře 220

Dřevěné městečko v Greymouth, vzpomínka na staré časy 223

Hokitika s možností nákupu nefritových plastik a dalších řemeslných výrobků 223–225

Historická důlní města v Grey Valley 223

Izolované Okarito s větrem ošlehanými stezkami po pláži a možnostmi jízdy na kajaku 225

Ledovce Franz Josef a Fox, řeky namodralého ledu 227–228

Jackson Bay na konci cesty, pokud ne na konci světa 229

Haast Pass na jihu. Ať už zvolíte libovolnou silnici, máte zaručeny ohromné vysokohorské scenérie.

Na pobřeží můžete prozkoumat historická města, staré doly i opuštěné pláže. Nefrit je dodnes cenným materiálem ve městě Hokitika, kde zkušení řemeslníci dokáží opracovat kámen i kosti, ulity a dřevo. Zásobte se zde elegantními řemeslnými produkty a suvenýry. Hlavní město Greymouth tvoří bránu ke starým hornickým osadám a dále na sever vás efektní pobřežní silnice zavede k podivným „lívančovým“ skalám v Punakaiki, které si při prohlídce regionu rovněž nesmíte nechat ujít.

Dálný sever kolem města Karamea sousedí s národním parkem Kahurangi. Divočejší krajinu na Novém Zélandu nenajdete. Můžete si zde projít Heaphy Track, který patří mezi novozélandské trasy Great Walks. ■

Westport a okolí

Město Westport s uhelnými doly je branou k západním výběžkům rozmanitého národního parku Kahurangi, který leží na samém severním okraji regionu West Coast. Na jihu zvlněné pobřeží obývají tuleni a najdete zde i slavné „lívancové“ skály v národním parku Punakaiki.

Dva turisté procházejí trávou kortadérie na trase Heaphy Track.

Westport

 mapa str. 217

Informace pro návštěvníky

 1 Brougham St.

 03/789-6658

www.westport.org.nz

Coaltown Museum

 Queen St.

 03/789-8204

 \$-\$

Westport

Hlavní přístav oblasti West Coast se nazývá Westport a leží v místě, kde se do moře vlévá řeka Buller. Za svou existenci vděčí uhlí. Nejdříve se zde sice roku 1861 usadili zlatokopové, ale nálezky nestály za řeč a místní rozvoj brzy začal záviset na uhelných dolech severně od města. Dodnes mají největší podíl na novozélandské těžbě.

Město Westport není příliš atraktivní, ale v oblasti najdete mnoho zajímavých míst, zejména Punakaiki na jihu a národní park Kahurangi na severu. Ve městě můžete navštívit **Coal-**

town Museum, které oslavuje hlavní zdejší průmyslové odvětví pomocí modelu dolu, zajímavých expozic a mohutného brzdného bubnu ze spádoviště Denniston.

Westport leží na křižovatce mezi severem a východem Jižního ostrova. Silnice SH6 směrem na severní Nelson sleduje řeku Buller při jejím průtoku efektní soutěskou Buller Gorge. Asi 20 km od Westportu se klikatá cesta zařezává do hor a v jednom pruhu vstupuje do úchvatného zářezu pod skalní střechou. Silnice SH6 pak pokračuje podél řeky do Murchisonu (viz str. 187). Případně můžete poblíž

malého města Inangahua 45 km od Westportu odbočit z SH6 směrem na Reefton a hlavní spojnicí s východním pobřežím přes Lewis Pass.

Severně od Westportu

Směrem na sever od Westportu prochází silnice SH67 řídké osídlenou krajinou a končí těsně za městem Karamea na začátku stezky Heaphy Track, která je hlavní atrakcí oblasti.

Na cestě odbočte z Waimangaroa do města **Denniston** vzdáleného 9 km od hlavní silnice vysoko na plošině Rochfort Plateau. Bývalé kvetoucí centrum uhelné těžby nyní skoro připomíná město duchů, ale umožňuje hezké procházky včetně velmi strmé trasy **Denniston Walkway**. Tato jezdecká stezka lesem vede ke spádovišti Denniston, působivé lanové dráze, která dopravovala uhelné vagony po svazích hory.

Národní park Kahurangi je rozlehlá doména divoké přírody, která je z větší části nepřístupná. Turistické trasy vás však zavedou k prudkým řekám, na alpské louky a do pobřežního lesa.

Cesta na sever poté směřuje přes stará důlní města, která jsou pouze stínem své někdejší slávy. Za nimi se začne šplhat do vnitrozemí kolem malebně zalesněné hory **Karamea Bluff** a pak klesá zpět na pobřeží a k izolovanému městu **Karamea**, které

tvoří bránu k **národnímu parku Kahurangi**. Jedná se o rozlehlou doménu divoké přírody, která je z větší části nepřístupná. Turistické trasy vás však zavedou k prudkým řekám, na alpské louky a do pobřežního lesa. Bohatá vegetace parku se mění od hustých jehličnatých lesů oblasti West Coast a krásných tropicky vyhlížejících palem nikau až po bukové lesy na východě.

Spádoviště Denniston

Spádoviště Denniston (Denniston Incline), které místní nazývají „osmým divem světa“, bylo vybudováno roku 1879 kvůli dopravě uhlí z vrcholu plošiny Denniston. Sjíždění mimořádně prudkých kolejí s dvanáctitunovými vagony plnými uhlí bylo velmi obtížné a vyžadovalo dobrý brzdňý systém, který však občas selhal. Na dně spádoviště zahynulo mnoho nešťastníků, když se na ně při nehodách vysypaly tuny uhlí.

Stezka **Heaphy Track** je ze všech tras tohoto parku nejslavnější. Vede z údolí Aorere poblíž Collingwoodu u Nelsonu do Kohaihai ve vzdálenosti 15 km severně od města Karamea. Měří 82 km a její zdolání trvá pět dní. Jedna z tras označovaných jako Great Walks (viz str. 19) umožňuje nocleh v chatách, které si můžete předem rezervovat v kancelářích ministerstva životního prostředí.

Chcete-li ušetřit čas, můžete si projít jen část této trasy. Případně se můžete vypravit do údolí

Národní park Kahurangi

 mapa str. 217

Informace pro návštěvníky

 Millers Acre/
Taha o te Awa,
79 Trafalgar St.,
Nelson

 03/546-9339

Národní park Paparoa

 mapa str. 217

Informace pro návštěvníky

 Main Rd.,
Punakaiki

 03/731-1895

Větrací průduchy

Větrací průduchy vznikají jako vedlejší produkt eroze. Vlny, které dorážejí na pobřeží, pomalu rozměňují měkkou skálu, takže nakonec vzniknou podvodní jeskyně. Časem zvětrají části jeskynní klenby a vzniknou malé díry – větrací otvory. Když se do ústí jeskyně vrhne vlna, uniká z těsného prostoru těmito otvory. Tlak valící se vody způsobuje, že výtrysky z průduchů vypadají jako malé exploze.

Oparara Basin s možnostmi krátkých procházek po lese a na impozantní vápencové skály. Na cestě k začátku stezky Heaphy Track odbočte na McCallums Mill Road a pokračujte 16 km po dobře udržované šterkové cestě. Najdete tam východisko snadné 20minutové procházky k působivému vápencovému oblouku **Oparara Arch** přes řeku. **Moria Arch** (1 hodina tam i zpět) je podobný, zatímco útvary **Crazy Paving a Box Canyon Caves** (vezměte si baterku) leží blízce k silnici.

Jižně od Westportu

Ve vzdálenosti 11 km od města Westport vás půvabná 1,5hodinová okružní procházka zavede kolem **mysu Foulwind** podél pobřeží k početné kolonii tuleňů. Můžete se také projet k zátocce **Tauranga Bay**, odkud k tuleňům dojdete za pět minut.

Kdysi výstavní město **Charleston** na řece Nile 27 km jižně od Westportu se od doby, co zlato zmizelo, příliš nerozvíjí, ale místní

firma **Norwest Adventures** (182 Queen St., Westport; tel. 03/788-8168, www.caverrafting.com, \$\$\$\$), dětem do deseti let nepřístupno) provozuje ze zdejší základny oblíbené výlety s raftováním v jeskyních a exkurze za světluškami (\$\$\$\$) proti proudu řeky Nile.

Zdáleka největším lákadlem této části regionu West Coast je **Punakaiki** (www.punakaiki.co.nz) asi 60 km jižně od Westportu na silnici SH6. Proslavil se svými lívancovými skalními formacemi, které vznikly vyzdvžením zvětralého vápence sopečnou činností ze dna moře.

Lhká procházka **Pancake Rocks and Blowholes** začíná ve vesnici a trvá pouze 20 minut oběma směry. Ukáže vám nejevětší útvary na této ohromující části pobřeží, které patří do

.....

Punakaiki, které je zdaleka největším lákadlem této části regionu West Coast, se proslavil svými lívancovými skalními formacemi.

.....

národního parku Paparoa.

Punakaiki poskytuje několik málo možností ubytování, hostinec a kavárnu v návštěvníckém centru národního parku. Toto centrum vystavuje zajímavé expozice týkající se parku a podává informace o turistických trasách. Patří k nim trasa **Pororari River Track** (2,5 hodiny tam i zpět), která sleduje majestátní vápencovou roklí. ■

Průkopníci

Obyvatelé Nového Zélandu evropského původu jsou pyšní na své pionýrské předky a s oblibou tvrdí, že se v národní povaze projevují vlastnosti prvních osadníků s jejich vynalézavostí, silnou vůlí a odhodláním tvrdě pracovat.

Koncem 18. století patřil Nový Zéland mezi nejzazší výspy známého světa a lidé jej považovali za odlehlou a nehostinnou krajinu. Blízkou Austrálii sice začali Evropané osidlovat roku 1788, ale málokteré se odvážili dále na východ.

Lovci tuleňů založili svou první osadu roku 1792. Jejich primitivní kemp v dalekém průlivu Dusky Sound byl vystaven prudkým lijákům. Po prvních lovcích následovali další, které přilákaly vysoké ceny tuleních kůží a sádlá. Někteří si vzali maorské manželky a zůstali. Šestnáctiletý James Caddell jako jediný roku 1810 přežil maorský útok a později se oženil s dcerou náčelníka. Když jej po 13 letech Evropané znovu objevili, měl na tváři maorské tetování a téměř se nedokázal domluvit anglicky.

Na severu udržovali nejvýznamnější kontakt s Maory již od roku 1792 velrybáři. Jednalo se převážně o Angličany a Američany, kteří v jižním Tichomoří pronásledovali kvůli tuku a ambře vorvaně a uchylovali se do bezpečí zátoky Bay of Islands. Do obchodu s loděmi se zapojila vesnice Kororaraka, která brzy získala pověst zkaženého doupěte. Od roku 1809 se v přístavu začali usazovat obchodníci, které v roce 1814 následovali misionáři.

Britská kolonizace

Málokterí přistěhovalci se odvážili mimo region Bay of Islands, a když Britové roku 1840 Nový Zéland anektovali, čítala evropská populace stále jen několik set osob. Společnost New Zealand Company však získala maorskou půdu a prodávala ji osadníkům z Anglie a Skotska, kteří často neměli s farmařením žádné zkušenosti. Pustili se však do mýcení, orání a setí trávy k pasení ovcí. Mnozí z nich vedli tvrdou a izolovanou existenci, ale kromě přírodních nesnází se rané osídlení Severního ostrova také potýkalo s místními Maory, kteří nebyli spojeni s podezřelými pozemkovými převody. Masový příliv obyvatel musel počkat až na objev

Sousoší osadníků z roku 1842, Wakefield Quay, Nelson

zlata v regionu Otago v 60. letech 19. století. Hrnuli se sem zlatokopové z Austrálie i kalifornských polí. Přes noc vyrůstala nová města, jak tisíce horníků zaplavily nejdříve oblast Otago a poté West Coast a Coromandel na Severním ostrově. Většina těchto přistěhovalců, což byli zpravidla mladí muži, pocházela z Anglie, ale štěstí zde zkoušeli také horníci z Irska, Německa a Číny. Následovaly je jejich rodiny a obchodníci z jiných částí Nového Zélandu i zahraničí. Když zlato zmizelo, poskytlý některým práci jiné doly. Mnoho horníků z Walesu například přitahovaly uhelné doly na pobřeží West Coast.

Mocné lesy kauri na severu Severního ostrova představovaly lákadlo pro osadníky v 70. letech 19. století. Toto cenné dřevo bylo jedním z hlavních exportních artiklů Nového Zélandu a ošlehaní dřevorubci často žili v odlehlých táborech. Kromě toho se až 20000 kopáčů živilo v bažinách získáváním klovatiny kauri, což je fosilizovaná pryskyřice těchto stromů, která se používala při výrobě laku a linolea. ■

Greymouth a Hokitika

Většina obyvatel regionu West Coast žije v jeho středu, zejména v hlavním centru Greymouth a blízkém městě Hokitika. Greymouth oslavuje své dědictví v osadě Shantytown a poskytuje zajímavé možnosti výletů do starých hornických městeček. Hokitika je zase nejdůležitějším novozélandským střediskem zpracování jadeitu, kde se vyplácí zásobit se suvenýry.

Setkání členů Black Powder Musket Club, střelecké skupiny z regionu Greymouth

Greymouth

 mapa str. 217

Informace pro návštěvníky

 Herbert and Mackay Sts.

 03/768-5101

www.greymouth.co.nz

Greymouth

Když roku 1846 dorazil první Evropan Thomas Brunner do míst, kde se nyní nachází největší město a neoficiální centrum celého regionu West Coast, rozkládala se zde velká maorská osada Mawhera. Základy města Greymouth byly položeny roku 1865 v době velké zlaté horečky, ale v pozdějších letech nabyly na významu těžba uhlí, dřevorubectví a rybolov.

Toto účelné město v ústí řeky Grey dokáže nabídnout dostatek zajímavostí, aby stálo za to zde přenocovat. Představuje západní konečnou stanicí slavného vlaku

TranzAlpine, který umožňuje zažít mimořádně působivou jízdu z města Christchurch přes Jižní Alpy.

History House Museum

vystavuje expozice o pionýrech, které se soustřeďují na rozvoj hornictví, a také velkou sbírku historických fotografií. Rodinný pivovar **Monteith's Brewing** si dlouho zakládal na tom, že je v místním vlastnictví. Poté jej však koupila velká společnost DB Breweries, která se rozhodla hlavní závod v Greymouth zavřít. Veřejné protesty je však přiměly pivovar znovu otevřít a dnes se tam každý den konají exkurze.

TIP ZNALCE:

Při výletech po oblasti Greymouth se určitě zastavte v hospodě „Formerly the Blackball Hilton“, kde podávají lahodné domácí klobásky.

BRENT OPELL,
terénní odborník
National Geographic

Ráno si všimnete přízračných oblaků hnaných ledovým větrem The Barber, který fouká z údolí Grey Valley a opravdu je ostrý jako břitva. Velkou atrakcí okolí Greymouth představuje osada **Shantytown** 11 km jižně od města u silnice SH6. Replika zlatokopecského městečka z 80. let 19. století se svými ulicemi a obchody ve stylu Divokého západu docela úspěšně vyvolává dojem zašlé éry. Areál nabízí i jízdu parním vlakem, rýžování zlata a procházky po lese.

Jezero Brunner východně od Greymouth je největší a nejhezčí jezero oblasti West Coast. Dostanete se k němu od odbočky ze silnice SH7, která vede na severovýchod přes údolí Grey Valley. Asi 25 km od Greymouth se před vámi v údolí objeví staré uhlé a zlatokopecké město **Blackball**. Proslavilo se hornickou stávkou roku 1908, která pomohla zformovat novozélandské odborové hnutí. Projděte se po starém centru, nebo si dejte pivo v historické restauraci **Formerly the Blackball Hilton** (26 Hart St.), která musela změnit svůj název po stížnostech hotelového řetězce.

Z někdejších desítek hospod ve městě se zachovala pouze tato.

Dále na sever v hezkém městě **Reefton** se hlavní silnice obrací do vnitrozemí směrem na Christchurch přes Lewis Pass. Historická osada, která získala svůj název podle křemenných útesů (reefs) s obsahem zlata, má i své **muzeum**. Stojí u hlavní cesty východně od města a je plné relikvů z dob těžby zlata. Informační centrum pro návštěv-

Zelený kámen

Novozélandský zelený kámen je tmavě zelený nefrit, který se liší od světlejšího a vzácnějšího jadeitu ceněného v Číně. Kusy nefritu se obvykle nacházejí v řekách, zejména Arahura a Taramakau blízko města Hokitika, ale uvidíte je i na plážích regionu West Coast. Tvrdý kámen představoval hlavní obchodní artikl, který místní Maoři vyváželi na Severní ostrov. Používali jej při výrobě rydel, kyjů a šperků. Maoři Jižnímu ostrovu říkali „Te Wai Pounamu“ neboli „nefritové vody“ a na základě ustanovení smlouvy z Waitangi dostal roku 1997 právo kontrolovat těžbu pounamu v oblasti West Coast zdejší kmen Ngai Tahu.

níky v Reeftonu (tel. 03/732-8391) poskytuje podrobnosti o zajímavých krátkých procházkách ke starým zlatým a uhelným dolům.

Hokitika

Město Hokitika 40 km jižně od Greymouth kvetlo za zlaté horečky roku 1864. Z australských nalezišť se sem hrnulý tisíce zlato-

History House Museum

 Gresson St.
 03/768-4028
 zavřeno so-ne v zimě

 \$

www.history-house.co.nz

Monteith's Brewing

 Turamaha and Herbert Sts.
 03/768-4149

 \$\$\$ (skupiny)

www.monteiths.co.nz

Shantytown

 mapa str. 217
 Rutherglen Rd., Paoa
 03/762-6634

 \$\$-\$\$\$\$

www.shantytown.co.nz

Hokitika

 mapa str. 217

Informace pro návštěvníky

 Tancred St.
 03/755-6166

www.hokitika.org

**West Coast
Historical Museum**

✉ Tancred St.
☎ 03/755-6898

Umělec z města Hokitika vyřezává nefritovou plastiku.

kopů a desítky lodí ztroskotaly při vjezdu do zrádného přístavu v ústí řeky Hokitika. Koncem roku 1866 již Hokitika patřila k největším městům Nového Zélandu a v roce 1873 se stala centrem krátce existující provincie Westland.

Ve 20. století došlo k úpadku města, zachovaly se široké ulice lemované výstavními starými budovami, které jsou podrobně popsány v brožuře „Hokitika Heritage Walk“. Máte-li zájem o příjemnou procházku, vydejte se na jih od informačního centra pro návštěvníky k historické oblasti **Gibson Quay** u řeky. Sledujte ji k vyhlídce **Sunset Point Lookout** u jejího ústí a poté pokračujte na neupravenou pláž.

Hlavní atrakcí města je spousta obchodů s pěknými suvenýry, řemeslnými výrobky a uměním. Sortiment zahrnuje všechno možné od foukaného skla po šperky z paua (ulit ušňů), ale Hokitika je známá zejména svými dílnami na opracování nefritu. Na Novém Zélandu najdete jen málo míst, která by poskytovala lepší možnosti nákupu všech typů suvenýrů.

West Coast Historical Museum v novoklasicistní budově Carnegie Building kdysi hostilo městskou knihovnu, kterou financoval americký filantrop Andrew Carnegie. Nyní zde uvidíte zajímavé expozice o nefritu, zlatu a pionýrské minulosti města. Návštěvníci si mohou u zlatoko-

Hokitika je známá zejména svými dílnami na opracování nefritu. Na Novém Zélandu najdete jen málo míst, která by poskytovala lepší možnosti nákupu všech typů suvenýrů.

pecké chaty na nádvoří muzea vyzkoušet rýžování zlata.

Tisíce návštěvníků se do města Hokitika hrnou každý březen na **Wild Foods Festival** (www.wildfoods.co.nz, *nutné zakoupit vstupenky*), kde lze ochutnat lesní stravu a speciality regionu West Coast od divočáků po karbanátky ze šprotů,

Lesní strava

Možná sice zrovna netoužíte ochutnat pražené vosí larvy, ale co takhle lanýže z dešťovek? Pokud máte zájem, vydejte se na Wild Foods Festival, kde můžete vyzkoušet všechny tyto pochoutky hned vedle rychle osmažených jehněčích ohonů. Můžete také otestovat králičí burgery, rybí oči, zmrzlinu ochucenou vosími larvami, celý repertoár varlat, smaženého delfína a paštiku z vačice. Na tyto lahůdky se však musí vystát fronta. Festival, který se koná v březnu, přitahuje do třítisícového městečka asi 20 000 návštěvníků.

prosmažená sarančata a pečené larvy *huhu* (maorská lahůdka).

Jižně od měště Hokitika leží zlatokopecké město **Ross** (03/755-4077, www.ross.org.nz), kde byl objeven největší novozélandský nuget Honourable Roddy s vahou 2,81 kg. Ke své korunovací jej roku 1911 dostal král Jiří V. a posléze jej roztavili na královskou čajovou soupravu. Ve měště Ross můžete navštívit **Miner's Cottage Museum** (1885) s výstavou o těžbě zlata a počátcích osídlení.

Asi 35 km jižně odtud zabočte ze silnice SH6 do městečka **Okarito** na pobřeží. V této izolované osadě na divoké pláži se odehrává román od Kerí Hulme s názvem *The Bone People* o dědictví násilí a mystických kořenech v životě Maorů, který byl oceněn Bookerovou cenou. V laguně Okarito se ve velkých počtech soustřeďují brodiví ptáci

a domov zde má i vzácná bílá volavka neboli *kotuku*. V blízkých deštných lesích se zase procházejí hnědí kiviové. Firma **Okarito Nature Tours** (tel. 03/753-4014, \$\$\$-\$\$\$\$) pořádá oblíbené ekotoury na kajaku a umožňuje také individuální zapůjčení člunů.

Máte-li zájem o dvouhodinovou příjemnou procházku (tam i zpět), vydejte se podél pláže na jih až k mostu pro pěší. Zpět se můžete vrátit vnitrozemskou stezkou, která se šplhá na **The Trig**, odkud se za jasného dne otevírají strhující výhledy na Aoraki/Mount Cook. ■

Maorská dřevorezba ve městě Hokitika

Ledovce a jih

Ledovce Franz Josef a Fox jsou zdaleka největšími lákadly oblasti West Coast. Tyto ledovce, které patří k nejpřístupnějším na světě, leží v drsném národním parku Westland. Cesta poté sleduje pobřeží na jih k osamělé zátce Jackson Bay a prochází přitom přes Haast a odbočku směrem na města Wanaka a Queenstown.

Západ slunce nad jezerem Matheson a horou Mount Tasman

Národní park Westland Tai Poutini

 mapa str. 217

Informace pro návštěvníky

 Main Rd., Franz Josef

 03/752-0796

Národní park Westland Tai Poutini

Největší lákadlo oblasti West Coast, národní park Westland Tai Poutini, sahá od nejvyšších hor Jižních Alp až po pláže na břehu Tasmanova moře a zahrnuje majestátní štíty, lesy, jezera a řeky. Především se však proslavil svými ledovci Franz Josef a Fox, které jsou snadno dostupné přímo z hlavní silnice a nacházejí se překvapivě blízko k moři.

Park na západní straně Jižních Alp rozděluje Alpský zlom,

díky kterému zde vyrůstá přes 3 000 metrů výšky řetězec hor včetně Aoraki/Mount Cook. Díky intenzivním srážkám se na hory snázejí spousty sněhu, které přikrmují 140 zdejších ledovců. Zdaleka největší z nich jsou však ledovce Franz Josef a Fox, které obsahují dvě třetiny glaciální hmoty celého parku.

Tyto dvě obludy z namodralého ledu se ve své dolní části ilá do deštného lesa, ale navzdory mírnému nárůstu v 90. letech v posledních sto letech ustoupily

o více než 2,5 km. Návštěvníci parku směřují hlavně do dvou malých vesnic Franz Josef a Fox na hlavní cestě v blízkosti ledovců stejného názvu. V obou obcích fungují ubytovací zařízení, která však mohou být v hlavní sezóně plná, vyplatí se tak rezervovat místo předem. Poblíž ledovců vedou stezky, ze kterých je můžete pozorovat, ale pokud se chcete vydat přímo na led, musíte si najmout průvodce nebo ještě lépe helikoptéru, která vás vysadí na jejich horním okraji. V době sezóny se na zdejších nebi vznášejí letadla, která turistům umožňují spatřit ledové masy z výšky.

Ledovec Franz Josef

Tento ledovec dlouhý 12 km dostal své jméno podle rakousko-uherského císaře Františka Josefa od německého geologa Julia von Haasteho (1822–1887), který oblast zkoumal roku 1865. Koncová stěna tohoto strmého ledovce starého 7 000 let leží 19 km od moře, ale pochází ze staršího ledovce, který sahál až k moři.

Tající voda z ledovce napájí řeku Waiho, a když podél ní půjdete od parkoviště 45 minut, dostanete se do vzdálenosti několika set metrů od ledovce. Oblast těsně u ledovce je ohrazena, a to z dobrého důvodu. Z tající koncové stěny bez varování padají tunové kusy ledu. Chcete-li se k ledovci dostat blíže, přijďte se k některé z exkurzí s průvodcem, které lze rezervovat ve vesnici. Dostanete pak potřebné horolezecké vybavení, které vám umožní vstoupit přímo na led.

Vesnice Franz Josef se nachází 5 km od parkoviště u ledovce.

Informační centrum národního parku vystavuje panely se zajímavými informacemi o parku a poskytuje kompletní přehled atrakcí a služeb parku.

Ledovec Fox

Ledovec Fox nepřitahuje tolik návštěvníků jako Franz Josef, ačkoli je procházka k němu snažší a výhledy nejsou o nic méně dramatické. Tento třináctikilometrový ledovec na své pouti po svazích Jižních Alp klesá o 2 600 metrů a své jméno dostal podle Williama Foxe (1812–1893), bývalého předsedy novozélandské vlády.

ZÁŽITKY: Heli-skiing

Asi stěží lze vymyslet atraktivnější způsob poznávání majestátu Jižních Alp, než je lyžování po odlehklých sněžných polích na jejich vrcholech. Pokud jste středně zkušený nebo pokročilý lyžař, může vás helikoptéra vynést na horní okraj úžasných sjezdů, poté vás dole vyzvednout a přepravit na další nedotčený svah.

Tento vrcholný lyžařský zážitek poskytuje více společností, mezi nimi např. **Harris Mountains Heli-Ski** (*Shotover and Camp Sts., Queenstown, tel. 03/442-6722, a 99 Ardmore St., Wanaka, pouze v zimě, tel. 03/443-7930, www.heliski.co.nz*) a **Wilderness Heliskiing** (*Alpine Guides, Mount Cook Village, tel. 03/435-1834, www.heliskiing.co.nz*).

Z parkoviště se po 30 minutách chůze údolím dostanete až na konec stezky a ke koncové stěně ledovce vzdálené pouhých 40 m. Ve vesnici Fox Glacier (8 km od parkoviště u ledovce) je možné rezervovat výpravy s průvodcem na ledovou řeku.

Informační centrum ledovce

Fox (39 Sullivans Rd., tel. 03/751-0044) podává návštěvníkům veškeré potřebné informace. Ledovec Fox je menší než Franz Josef, ale zdejší horská vesnice působí poklidným dojmem

odlišnou tvář národního parku. Po 1,5 h chůze po břehu moře se dostanete ke kolonii tuleňů.

Na jih do Haastu

Od ledovce Fox pokračuje hlavní silnice na jih podél údolí

Rustikální Café Nevé na úpatí ledovce Fox

a poskytují paletu ubytovacích možností.

Západně od vesnice se hory Aoraki/Mount Cook a Mount Tassman odrážejí ve vodách **jezera Matheson**, které za jasného dne poskytuje příležitost ke snímku jako z pohlednice. Stezka po břehu jezera vede lesem a obejdete ji asi za hodinu. Dobrá kavárna u parkoviště podává snídaně i obědy.

Jezero leží 6 km od ledovce Fox přímo u cesty na pláž **Gillespies Beach** s černým pískem a oblázky křemene, která ukazuje

Copland Valley, kde známá stezka **Copland Track** směřuje do vysokohorských průsmyků přes Jižní Alpy až do vesnice Mount Cook Village. Tento riskantní přechod je vhodný jen pro zkušené horaly, ale turisté se mohou pustit až k chatě **Welcome Flat Hut** a zdejším horkým bazénům ve vzdálenosti sedmi hodin chůze.

Cesta se znovu dotýká pobřeží u **Bruce Bay**, s možností příjemné procházky po pláži. Dále na jih se na řece Paringa v podniku

Salmon Farm Café (tel. 03/751-0837) s výhledem na rybí kádě podává čerstvý losos. Rybáři si mohou chytit vlastního lososa čavyču nebo pstruha v **jezeře Paringa** o několik kilometrů dále.

Po odbočce do vnitrozemí se cesta vrací zpět k moři v **Knights Point**, kde se můžete pokochat hezkými výhledy, a poté se drží pobřeží téměř až do města Haast.

Haast 118 km od ledovce Fox představuje jižní bránu do regionu West Coast. Město sice není příliš zajímavé, ale poskytuje levnější ubytování než osady u ledovců, které jsou často plné. Haast se skládá ze tří částí: Haast Junction, kde se silnice SH6 setkává z cestou do Jackson Bay, Haast Beach podél této cesty a hlavní části Haast Township 2 km po silnici

TIP ZNALCE:

Při putování mezi ledovcem Fox a městem Haast vás 40minutová procházka nížinným lesem přímo u jezera Moeraki zavede na pláž Munro Beach, která patří mezi nejdokonalejší malé pláže Nového Zélandu.

BRENT OPELL
terénní odborník
National Geographic

SH6 směrem na město Tanaka. Vynikající **návštěvnické centrum Haast** (SH6 and Jackson Bay, tel. 03/750-0809) na křižovatce má podrobné informace o regionu West Coast, pokud začínáte jeho poznávání tady.

Poslední opuštěný pruh pobřeží leží podél 50 km slepé cesty do **Jackson Bay**. Tato původní velrybářská stanice v roce 1875 plánovala přitáhnout osadníky a vybudovat přístav, který by konkuroval městu Hokitika, ale tyto snahy nakonec

ZÁŽITKY: Návštěva ledovců

Pokud přijedete do této oblasti, nesmíte si nechat ujít organizovanou exkurzi na ledovce.

Firma Franz Josef Glacier Guides nabízí procházky po ledovci, lezení po ledě a lyžování s helikoptérovou dopravou.

SH6, Main Rd.

Franz Josef Glacier

Tel. 03/752-0763

www.franzjosefglacier.com

\$\$\$\$

Firma Fox Glacier Guiding poskytuje několik variant exkurzí s průvodcem. Kromě procházek po ledovci také zajišťuje výpravu vrtulníkem na Chancellor Dome.

SH6

Fox Glacier

Tel. 03/751-0825

www.foxguides.co.nz

\$\$\$\$

vyzněly naprázdno kvůli odlehlosti města a zdejším neustálým lijákům.

V současnosti je Jackson Bay ospalá rybářská vesnice, která stojí za zmínku kvůli svým humrům a šprotům.

Z města Haast se silnice SH6 pouští do vnitrozemí podél řeky Haast a stejnojmenného průsmyku **Haast Pass** směrem na město Wanaka a Queenstown. Tato efektní trasa míjí při průchodu národním parkem Mount Aspiring mnohé krátké turistické stezky a malebná odpočívadla. ■

Ledovce

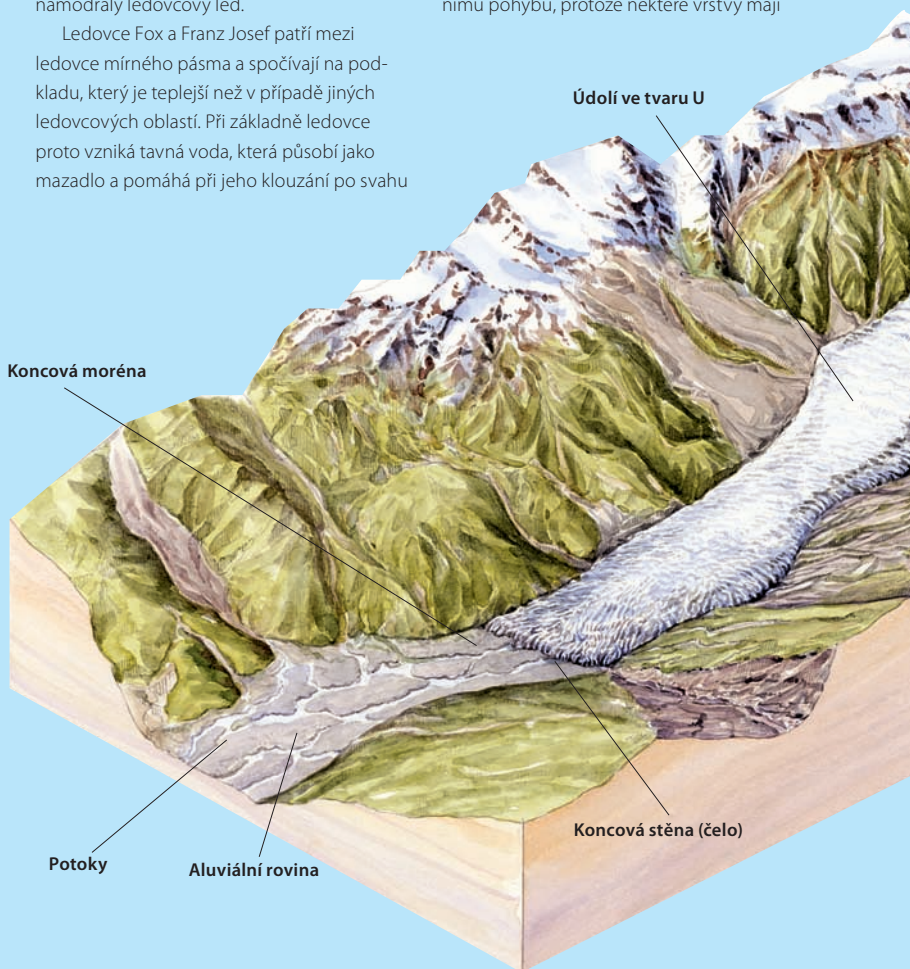
Podobně jako většina ledovců po světě ustupují i ledovce Franz Josef a Fox, ačkoli přesně řečeno je část ledovce vždy na cestě dolů po svahu, kde klouže po vodě z tajícího ledu. Intenzivní srážky v Jižních Alpách v 80. letech uplynulého století v praxi způsobily, že koncová stěna těchto ledovců asi deset let postupovala, ale tento vývoj jen dočasně narušil dlouhodobý trend.

Ledovce vznikají ze sněhu, který se shromažďuje v údolí, opakovaně zamrzá a znovu taje, dochází k jeho stlačování a mění se na zrnitý led zvaný firn. Jak v živné oblasti ledovce padá další sníh a led, firn se postupně pod tlakem dále zhutňuje a nakonec se z něj stává namodralý ledovcový led.

Ledovce Fox a Franz Josef patří mezi ledovce mírného pásma a spočívají na podkladu, který je teplejší než v případě jiných ledovcových oblastí. Při základně ledovce proto vzniká tavná voda, která působí jako mazadlo a pomáhá při jeho klouzání po svahu

hory. Při tom dochází ke tření, které dále podporuje tání a klouzání základny. Ledovce oblasti West Coast se v porovnání s jinými ledovci pohybují velmi rychle – až 4 metry denně.

Mezi vrstvami ledu dochází také k inter-nímu pohybu, protože některé vrstvy mají

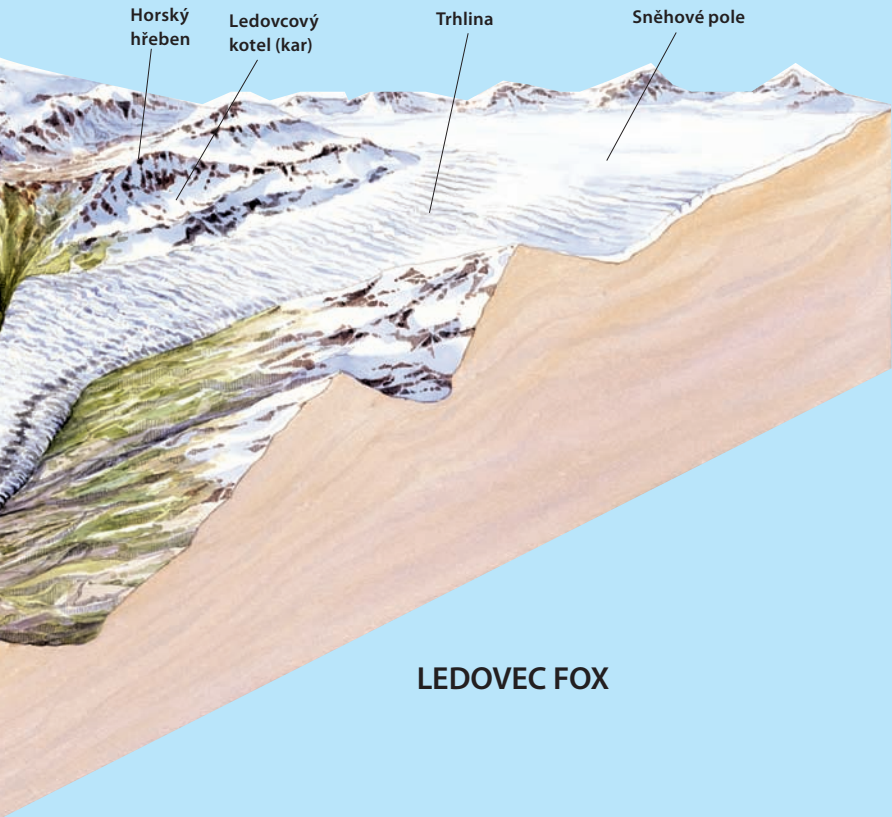

větší rychlost než jiné a ledovec se díky tomu posunuje jako viskózní kapalina. Horní vrstva ledovců Fox a Franz Josef silná asi 20 m se pohybuje rychleji, ale zároveň je křehčí a náchylnější ke vzniku hlubokých puklin neboli *bergschrunds*. Putování přes ledovec je z tohoto důvodu nebezpečné, protože silné sněžení dokáže trhliny zakrýt a vytváří sněhové mosty, které se pod vahou horolezce propadají.

Ledovce při své pouti vylamují podkladovou skálu a přitom shromažďují značné množství suti od velkých balvanů až po jemný prach vytvořený neustálou abrazí. Tento prášek zvaný „skalní mouka“ odpovídá za mléčně šedou barvu ledovcových řek. Ledovce nesenou sůť ukládají po stranách jako kupy kamení a štěrku zvané morény.

Ledovce časem modelují hluboká údolí ve tvaru písmene U, která se liší od říčních údolí tvaru V. Mnoho velkých jezer na Jižním ostrově vzniklo díky dávným ledovcům, které již dávno roztály. ■

LEDOVEC FOX

